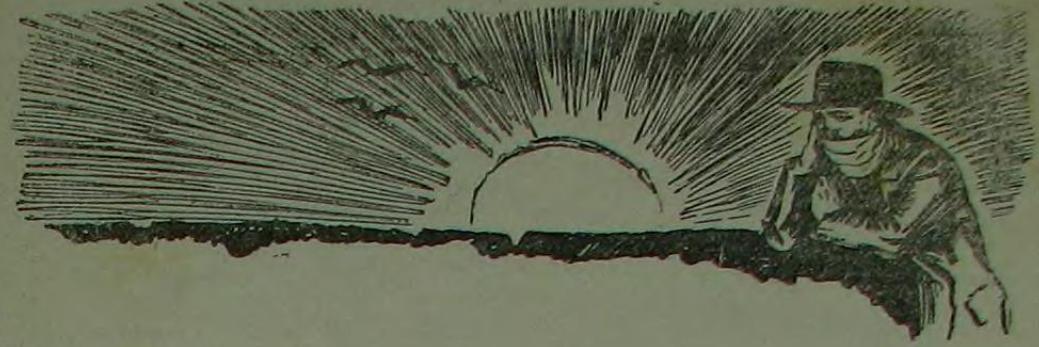

خراپه لرک همچکی

خراپه لرک همچکی

— یوق اندم.. اوئلر اوقادار آجیمشرک اوکا.. بوبوک آنهم کلیر سه شیدمی کورور سکز.. قاماراده چارشاھی کیوردی.

— اوهت آما بن باشمه بى راحتسراق حس ایدیبورم.. هان قامارامه دونه جكم.. على العجله اوئلره وداع ایده رک قامارامه قاباندم و بکلدم.. قامارامك ایچی قارانلقدی.. کوچوك يواوارلاق پخڑه نك پرده سئ باشمه سېر ایتمىد..

بر زمان صوکرا يولیلارك آراسنده سنجىھ ايله تىزەمى فرق اىندم.. آغىر آغىر کلرک پخڑەمك اوكتىن چىدىلر.. سنجىھ نك ياشادىيغى يلىموردم.. بى كون بىرىدە اوکا تصادف ایتكىن دها طبىي نه او لاپىلەرىدى؟.. بوبىلە اولدىنىحالە او وقە قادر بونى اميدىست بى خىال عد ایتمىد..

اوئلر بر آز ايلىدە واپورك تىل پارماقلەنە دايىاندەر.. دالغىن دالغىن اوزاڭلە باقىورلەدى.. تىزەم سوزولىش، اختيارلامشدى.. سنجىھ دە يورغۇن بر حال واردى.. بو يارىسى كوردىكىم اىنجە، سوزكۈن چوق اضطراب چىكش كۈزەل چەرە نىم بوتون ماضىم، بوتون حىات، بوتون اوغلارى وارمەش، اوەدە يائىش..

بن — نه يائىش نزىھە خام؟..
— شاناطاشنە بى قۇناقلارى وارمەش.. او يائىش.. اوئىك اىچىنەدە قىمتى، كۈزەل بى اوغلارى وارمەش، اوەدە يائىش..
— يائىش دە ئۆلشىھى نزىھە خام؟..
— او وقت ئۆلەمشەن اندم.. صوکرا ئۆلشى..
— تىرەدن دوپىدەل عجمبا ئۇلدىكىنى؟..
— غالبا بىرسى كلىش طرابلسەدا اوسوپەمش اندم.. الله بوبوکدر..
— او خ دىشىسکىزدر طبىي نزىھە خام..
— نزىھە يە او بوبوک طوربىلە:
— ئۆلۈمە اوچ آلتىرى دوقوربىك؟ دىدى..
هم اوئىك نە قباچى وار؟.. بىزدە اوئىك حالا بر رسمي دورور دوقور بىك..

— بن اوپىلە دوشۇنۇرمك، نزىھە خام، او باپاسنەك جىراسنە مستحىقىش.. بوبوک آنە كىزىدە بوبىلە سوپارلار..
— ماساھە ايدرمىسکز، كورەم اوئلر چوجوغىم...
ياغە باقلاشدى.. مىزون ئلا كوزلۇنى كوزلۇمە دىكىدى.. بودقىقەدە قىلمىن نەلر كېدىكىنى آكلاتا.. ماياجم.. بوصارىشىن قىزچوجوغى چەرەسى سنجىھ نك حالا يادمەدە اك كوچوك چىز كىلارى، اك خىف معنالرى، اك اوچوجى رىنكلارى بى شاشايان چەرەسەنە چوق بىكزىبوردى.. بوكوزلۇ بى آنە بىكا بوتون ماضىمى بوللۇردى.. «كوزلۇ ئۆلز» دىيە نەلر چوق دوغرى سوپىلەشىدى..

— بوبوک بابا كىرك اسىمى نەيدى نزىھە خام؟..
— حلىم بىك... بى دوقوردى اندم..
وقتىله اونى اقرىسى طرابلسە سوردىرمش اندم..
مىصرلى آرقداشم كولەرك سوزە فارىشىدى:

— آما ياپدىكىز كوچوك خام... آدامە اقراپاسى بوبىلە فنالق ايدرى؟

نزىھە بىر بوبوک آدام طوربىلە:

— اولور بى اندم، اقراپانك ھى درلوسى

وار... آما الله اوئلرەدە چوق نا بىرىش يائىش

اندم..

بن — نه يائىش نزىھە خام؟..

— يائىش دە ئۆلشىھى نزىھە خام؟..

— يائىش دە ئۆلەمشەن اندم.. يى كىدىيىبورز

داها...
— نە قادر قالاجىسىكز؟

چوجوغى اوور كۆنەمكە جاڭىشەرق أڭىن طۇندم..

باشتى كۆنە چوپىرمى.. كۆز قاپاقلىرىنى قالدىرىم..

خستەلى بى «پلاقارىت» دن عارتىدى.. فقط بى

كۆنە قارشى ياشارلە دولان قانلى كۆزلەدە تەنف بى

جاذىھ وىرىدى.. اونى مەضىطىپ ايتىدىكىم بىلەكىم

حالە بىقاپىوردم.. صوکرا اونى براقىرق اوپىن

يى اوچ ياش بوبوک كورونى آپلاسنه دونىم..

بىشى سوپەمش اولقى يچون:

— اپر ھىم سىزكەن قارداشىنى كۆچۈك

خام؟..
— اوهت اندم..

— سىزكەن ؟..
— نزىھە اندم..

— اصل استانبولىميسكز نزىھە خام؟..

— طرابلسىم اندم.. بن دە، قارداشىمە..
يش دېقەصو كە اي كۆچۈك قارداشادۇندى..
كۆزلۇرى خستە اولان چوجوق يى باشندە يۈمىق
چەرەدى، سارىشىن بىراوغىلاندى.. قىزىرى خستە
كۆزلۇنى قىيىشىرىاراق اولا يۈزۈمە باقىدى..
قورقار كې اولدى..

آرقداشم : « بى دوقور بى سىنگ ھەمشەرك

كۆچۈك ابراهىم، كۆزلۇنى كەنگەزە بىر بىر جىك، يارىن صباح بىرىش قىلماياجق» دىيىبوردى..

چوجوغى اوور كۆنەمكە جاڭىشەرق أڭىن طۇندم..

باشتى كۆنە چوپىرمى.. كۆز قاپاقلىرىنى قالدىرىم..

خستەلى بى «پلاقارىت» دن عارتىدى.. فقط بى

كۆنە قارشى ياشارلە دولان قانلى كۆزلەدە تەنف بى

جاذىھ وىرىدى.. اونى مەضىطىپ ايتىدىكىم بىلەكىم

حالە بىقاپىوردم.. صوکرا اونى براقىرق اوپىن

يى اوچ ياش بوبوک كورونى آپلاسنه دونىم..

بىشى سوپەمش اولقى يچون:

— اپر ھىم سىزكەن قارداشىنى كۆچۈك

خام؟..
— اوهت اندم..

— سىزكەن ؟..
— نزىھە اندم..

— اصل استانبولىميسكز نزىھە خام؟..

بەھىدە

تىزەمك استانبولە ئىندىكىرى تەحقىق ئىتىرىدىم.. اوچ كون قىزى و طورونلارى بى راپر اوئلە فالقدن صوکرا قىز طاشنە كۆچۈك بىأوھە يرلەشم.. چنكل كۆينەكى ئولۇنىڭ چوقدن صاتىلەيىنچى يلىموردم..

هر آنکه میمکنی

بوتون قیمتی بر اسکی خاطرات یاتاغی اولنندن عبارتندی . تیزه مه بوده بدهی بی قبول ایندیکی حاله سلیمان بونی اسکی برگین و نفرته عطف ایده جک و بر دادها متسلی اولایه چندی .

* * *

مکتویی کوندرد کدن صوکرا بر هفته پکمشدی . دلیلرم او قادر قوتی ، یالواریشم او قادر حزین ایدی که رد ایدیله مه امکان بوقدی . اوکون اوکله دو غری قای چالیندی . او شاغم بر اخبار خانک مطلقاً بی کورمک ایستدیکنی سویلدی . در حال آکلام . بو زیارتی تیزه مدن باشنسی او لامازدی . آدر دسی مکتم طوتدیم حاله مطلقاً بر بردن او کره نشیدی . آرزوسه راضی او لق لازم کلدی .

بوزمک کناهندن بر مجرم کی تیزه بیرک اوی بکلدم . تیزه مه بی کورو نجه دهربن بر فریاد قوباری . صوکرا بر بیزه صاریلدی . او نک کوکنده مینی مینی بر چو جوق کی آغلادم . ضعیفلاش پارماقلریله صاچلری اوشایبور . سلیمانم ... سکا نه اولدی ؟ .

دیه خیچیریبوردی .

— بابامک سزه ایستدیکنی چکیورم تیزه ، دیدم . قوتله رد ایندی . بزه فارشی او نک هیج بر انفعالی بوقدی .

سکون بولقدن صوکرا فارشی فارشی به او طوردق . بکا سنیجه دن ، چو جوقلردن او زون او زون بحث ایندی . بنده او کا جیانی آکلامدم . صیق صیق اوبلره کوروش . جکمه دائز و عدل ایندی . ایرتسی کونی سنیجه بی چو جوقلریه برابر بکا کتیره جکدی . اولاً بو کاراضی او لامد ، فقط صوکردن او کاده «پکی» دیمک لازم کلدی . ایرتسی کونی ایکی فادینه ایکی چو جوق قاپومه بدبخت اولدیغی آکدامدم . بابام او نلرک اولرینی کلیدلر . قاپوم آچیلمادی . شیمیدی سلیمان بیقمش ، عائله لری داغیتیشدی . شیمیدی سلیمان هیج اولمازسه اسکی اولرینی بونله اعاده اینک ایستیور و بونی قبول ایتلر سه چوق متأذی او لاجنی سویلیبوردی . ذاتاً بونک مادی بر قیمتی بوقدی .

شاسیره شدم . جواب ویره مدم . او وقت نفر خفیجه ایچنی چکدی :

— نم بر بیویک قارده شم وار اندی ...

او نکده بوزی محاربه هه سنک کی یاندی .

نفرک غله بیچن بوقادر چابوق آکلامشی غنی

او وقت آکلام . بر سوواق باشنه کلشدک .

بردن بره دوردی . صوکرا فوراق ، قوراق :

— اندی کلستی بر اقهیم ده شورادن کیت ،

دیدی .

بن — یچون او غلوم ، نه لزوم وار ؟ دیدم .

— نه لازم اندی .. درد آکلامجیه به قادر

صبح اولور .. سن استانبول او شاغیسک . بزم

کی راحتسزله دایاناما زاسک .

— یوق او غلوم زیانی یوق ، کیده رز .

بلکه بن بوزومدن سکا بر شی سویلرل .

نفری اقنان ایده مدم . بنده همان زورله

آیرلری و قارانلرک ایچنده عادتاً فوشارق

فاجدی .

— ۳۶ —

نیچم

بر زماندن بری دماغمند غریب و مجنونانه بر فکر کپیوردی . نهایت قرار وردی . تیزه مک چنکل کوکنده کی اوینی کیمه صاتدیغی تحقیق ایندی . اینکه بر موسوی عائله سی او طوریبوردی . عائله رئیسیله کوروشدم . اوی صاین آلمق ایستدیکمی سویلدم . آدامجفرده بولیه بر فکر بوقدی . فقط در کردن چوق زیاده پاره ویرخه ایش دکیشیدی . عنادمه حریت ایده رک راضی او لدی . معامله بی بیزد کدن صوکرا تیزه مه او زون و سوزشی بر مکتب بیزد . سلیمانک صاغ اولدیغی ، فقط چوق ، پک چوق بدخت اولدیغی آکدامدم . بابام او نلرک اولرینی بیقمش ، عائله لری داغیتیشدی . شیمیدی سلیمان هیج اولمازسه اسکی اولرینی بونله اعاده اینک ایستیور و بونی قبول ایتلر سه چوق متأذی او لاجنی سویلیبوردی . ذاتاً بونک مادی بر قیمتی بوقدی .

کوشیه قوتی بر پروژه کتور آیدیلیکی دوشدی .

قارشیده درت عسکرله بر پولیس دورمشدی .

پولیس دیک سله : کیمسک سن ؟ .. دیه صوردی .

— هیچ ... بر یولجی ، دیدم .

آرقه ده کی نفرلردن بری «الله اعلم سر خوش اولالی » دیبوردی .

پولیس — یچون اوراده دور بیور سک ؟ ..

بن ککله بیرک : هیچ ... اوله رق شبهه لشیدی .

پولیس بیچون صاقلایور سک ؟ .. آج

یوزبکی ، دیدی .

حر کتم حقیقتاً شبهه بی جلب ایده جک برشیدی .

چار دسز بوزوی باری باری به صاقلایان اور تویی

چاپونک ایچنچ چکیلدم . پنجره بی آچان سنیجه

ایدی . صاچلری باشنده قارا کلک بر کومه

تشکل ایدیبور ، باشی آغیر بر تخلیله اوموزنه

دوشیوردی . کوشمه ده فرق ایدلکدن قورقا

برینه دوندی : اندی دی سر کزه قادر کتور ! .. دیدی .

بن بر کله سویله مه دن نفرله بر ابر بیله دوشدم .

عسکر آیانی بر آز طوبالایان بر بچاره ایدی . بکا

غایت صمیمه ته : اندی سن نه بیدور بیور دک او راده ؟ ..

دیدی .

— سویلدم با او غلوم ، دیدم . چوق بور غوندم ،

انسان بر آز قاپویه دایانوب دور مازی ؟ .

— اویله باره . نه بولیس دردینی آکلام عاده که ،

روز کارلرک ایکلیلر صوصوران بر ایالک بهار

بلبلی ، بر کل باچه بی بلبلی سی . . . ناصل

او لر سکز ، ته دوار سکز ؟ ایشه بنده او بله

کولکه سنه دودا قاری قویدم . خیچیریقلری

ضبط ایده رک بو کولکدی اویکه باشلام .

پنجره آرتق قایان شدی . بن حالا اوراده

باواش باواش آغلایبوردی . بردن بره آیاق

سلرینک یاقلاشدیغی ایشیدم . بولوندیم

افندی ؟ .

سنیجه نک استانبوله بولوناسی بی استانبوله با غلامق ایچون بر سبب اولدی . بنده کد کاشا

ظرفنده براؤه بر کشدم . کیجه او لو نجه سو قاغه

چیقیور ؛ تیزه مک او شه قادار بورو بوردم .

زوالیلرک میعشتلری آکر شیلان چوق داردی .

او طور دقلری کوچوک اوک پخراه لرندن سوزولن

صولوق ضایا نم ایچون پیمز بر تخلیل منبی

اولو بوردی . آرا صیرا پرده لردن پچن نارین

کولکه لر سنه بر خارقه تائیری پاپوردی .

بر قارانلرک کیجه ده سو قاق ، تمامیله کیمه

سزدی . قارشی او لردن هیچ بر نده لامه

کورو غیوردی .

بن قارشیده کی اسکی بر قوناگه بینک طاشنه

ایلیشمن دورور کن بردن برده بی نجره آچیله دی .

سو قاغه دوکلن ضایان کندی عی محافظه ایچون

قاپونک ایچنچ چکیلدم . پنجره بی آچان سنیجه

ایدی . صاچلری باشنده قارا کلک بر کومه

تشکل ایدیبور ، باشی آغیر بر تخلیله اوموزنه

دوشیوردی . کوشمه ده فرق ایدلکدن قورقا

برینه دوندی : اندی دی سر کزه قادر کتور ! ..

— ناصل بر آز راحتلاشیده کی سنیجه ؟

دیه صوران سنه ایشیدم .

سنیجه : سن بات آنه .. او شوته کندیک ..

بن ایم ، دیدی .

آه بوسن . (سلیان یک دیش ایده دور مهدن

یاغان قارلری کو ستره رک) بو کیجه نک قارلری ،

روز کارلرک ایچنده شیمیدی بر بلبل سی ایشه که ،

اویله سکز ، ته دوار سکز ؟ ایشه بنده او بله

کولکه سنه دودا قاری قویدم . خیچیریقلری

ضبط ایده رک بو کولکدی اویکه باشلام .

پنجره آرتق قایان شدی . بن حالا اوراده

باواش باواش آغلایبوردی . بردن بره آیاق

سلرینک یاقلاشدیغی ایشیدم . بولوندیم

افندی ؟ .

بیک بر کیجه ماصاللری

رسمی آی اشیریاتش ۲۰ نجی نومرو سندن باشلايەرق تسلسل ايتىكىدەدر

شرق ان شهور افسانى

عصر لردن بى مىليونلار جه چوجوچوغۇن دۇقۇنۋىشە وېرەن، اوئىلرلە خىاللارنى قوتلەندىرىن بىك بر کیجه ماصاللارى نەمایت بىن الملل بىر شەرت قازانمىش و بۇتون دىنيا لسانلىرىنە تىرىجە ايدىلەشىدەر. مەدى دىنیادە هەر عائىلە كېتىخانىسى شرقىك بۇنىقىس اثىرلە سوسلۇدر. مەدى دىنیادە بىك بر کیجه ماصاللارى اوقۇماش بىر چوجوچوغۇن يوقدر. بىك بر کیجه ماصاللارى يالكىز تۈركىجەدە تام او لارق موجود دە كىلدر. مؤسسه من بىن الملل بىر شەرتى حائز اولان بۇ قىمتلى اثرى اون غرۇشاق كۆچۈك كتابىلار حالىنە نىشە باشلامىشىدەر. بۇ ماصالىردا شرقىك زىنگىن خىالى، قوتلى ادبىاتى، حياتى و افسانىسى واردەر. ھىچ بىر تۈرك بواڭى اوقۇماز لق ايدەمز.

فئانى هەر بىدە ۱۰ غۇرۇشىر

۱۲ كىتابى بىردىن آبونە اولان بىزىدە يكىرى تىزىلات يايلىرى

رسمى آى دارەسى بوكا بىلدەن اول (ھەركە فايدالى معلومات) (دین سەرىسى) و (چوجوچوغۇن كىلماق) ناي آئىندە ۹ کۆچۈك ئۇنىڭ ئەنلىرى خىندر

ھەركتابىجىدە بولۇنور. بواڭى مەلۇقا اوقۇي و كىز

— آرتق دوست اولدقىيا، دىدم، طبىي
صىق صىق كوروشورز .
— طبىي .. طبىي ..

كىتمك ايجۇن قالقىشىم، اوەدە خەممەجىدىن
باڭلوسۇنى اىستىدى . بىچى أۇيە قادار كوتۇرمك
اىستەپوردى . راحتسز اولمامىسى ايجۇن رجا
ايتىدم . بىر دۇرلۇ دېتكەمەدى .

دىشارىدە روزكار دورمىشى . يېرىر دىز
قاپاقلىغۇزە قادار چىقان قارلۇك اىچۇندا كۆچلەك
بۇرۇيە بۇرۇيە أۇيە واردق . ياقىندا بىش
كۆرۈشمك تىتىسىلە آېرىبلەق .

فقط سليمان بىك بىر داها كۆرمك نىصب
اوىلادى . اىكى كون صوڭرا بىچى قۇنىيە صحىھ
مدېرىلەكە تعىين اىتىدىل . وداع اېتك ايجۇن
اوچىفعە أۇيە اوغرادم . اوچىندا بولامادم .
ستەلرچە اىزىنى قايب ايتىم . حتى بوسبوتون
اونو غىشىم بىلە .

بىر كون بىر دوستىمك اوندە قى فالاردىن، يانىقلاردىن
بىخت اىدىپوردى . آوروپادىن يىكى كېلىش بىرداش
اسوپىرىدەدە صوك اقاچى زمانىدە يانىق يۈزلى
بىر تۈرك كۆز دوقۇرما بىلە طانىشدىيەنى سوپىلەدی .

سليمان بىك اولدىيەنى آكلا يارق اپساھات ايتىم .
اىكى چوجوچوغىلە بىر بىر كۆچۈك بىر كوشىدە
اوٹورپىور، اوئىلرى اورادە تەخصىل اىتىدىپورمىش .
حالىنە ھىچ مەشكىن دكاش . چوجوچۇر اونك
بۇتون زمانى و روھىنى اشغال ايدىن بىر مىغەسى

ايىش . چوجوچۇر كىم اولا بىلە بىكىنى بىردىن بىر
آكلا يامامشىم . صوڭرا عقامە كەلدى . مەطقا
خىنەمك چوجوچوغۇنى آلمىش او لاجق . كەندى
كەندى بىك كولومەدم : «خرايەسنىڭ اصل چىچكاري،
آنتەلرلىرىنە چۈرق بىكزەن بواڭى چوجوچۇق
اولمىش» در، دىدم .

بىلتىدى

ج. ن.

مدىر مسئول : بهجت

اوئىرى كۆزىدىن قايب اىتەمىشىم . شىمىدى چىنكلە
كۆشىدەكى اسىكى اولرنىدە ياشىورلۇ . اېېجە بىر
زەمانىن صوڭرا بىر كون تېزەمك قىصە بىر خىستەلەن
صوڭرا وفات اىتىدىكىنە خېر آلم . سەنچە
دىشادە يابە يالكىز نە ياباچق، چوجوچوغۇنى ناصل
بۇرۇمەجىكى . اووقت حياتى داها ياقىندا
او كەنەك اىستىم . ياشامق ايجۇن اېېجە مەشكىلت
چىكىوردى . ئەندا اولەرق خاستا ايدى، اولرى بى
كىرۇب چىقان بىر دوقۇردىن اېلەمش بىر قىل
خاستالىنىن مضطرب اولدىيەنى خېر آلىوردى .
چىنكلە كۆشىدەكى كۆچۈك اوندە مىزوى بىر
 عمر كېرىرسۇر، كىسە ايلە قۇنۇشاپور، هانھېچ
أوندە چىتساپوردى . او كاھىچ اولمازى
چوجوچوغۇنى اىي يېتىدىرمك ايجۇن ياردىم اېتك
اىستىم . فقط بوكا امكان يوقدى . دىنيا يۈزىندە
بىر بىر عزى طانىما من آرتق مقدار دەكادى .

بىر زمان صوڭرا بىر سەيھ كىتمك اىتىدىكىنە
او كەنەك . اورادە وفات ايدىن زوجىن بىر
اقرې باسى واردى . آكلاشىلان يالكىزلىق بىچارە يە
پاك آغىز باپىوردى . آرقة لەننەن بىن دە كىتىم .
جىاتىدە مەقصدىز دولاشىقىن او قادار بورغۇن
بىر كىتىم كە تعقىب ايدىلە جىك بوقادار جىق بىر امەل
بىك كەفايت ايدىپوردى . سەنچە بىر سەدە بىرسە
ياشادى . صوڭرا بىر كون وفات اىتىدى . اوئىك
كۆزلىنى قابايان سىز او لەكىز . او كەنەك
اىتەدىكىز حكايىم ايشە بولەق .

أو صاجى بورغۇن بىر ادا ايلە بولۇشلىرى
سوپىلەكىن صوڭرا صوصىشى . ساعت كېجەنەك
دردىنى چالپوردى . صباح هان هان ياقلاشىشى .
بىك كۆستەدىكى امنىت ايجۇن چوق تىشكەر ايتىم .
دالغىن دالغىن كولومەدى :

— يالكىس بىن سزە مەندار قالا جەم .
سوپىلەشىكىدە ، دردىنى آكلا تىقىدە او بىلە درىن
بىر تىلى واردە .. يالكىزلىق، يالكىزلىق .. بونك
آجىسى ئەنم قادار طانىش كىسە تصور ايدەمپورم .